

Den store polioepidemi ramte landet i 1952-53. Siden er polio udryddet i stort set hele verden som følge af vacciner. I dag har vi stadig ca. 10.000 danskere, der lever med den polio, de fik som børn, også kaldet børnelammelse. Af dem har ca. 6.000 alvorlige følger.

I mange år mente man, at de genoptrænede polioramte ville holde deres funktionsniveau stabilt op gennem alderen. Det holdt ikke stik. Rigtig mange fik igen nogle af de symptomer, de havde haft i den akutte fase. Og nogle fik nye symptomer.

Disse senfølger, postpolio, rammer typisk de polioramte 30-40 år efter den akutte sygdom. De oplever ofte store problemer i mødet med sundhedsvæsenet, fordi personalet ikke længere ved, hvad polio er, og man kender slet ikke postpolio.

Formålet med denne bog er dobbelt. For det første at oplyse sundhedspersonale om postpolio. For det andet at samle tilgængelig information i et letforståeligt sprog om tilstanden, dens årsager, udformning og mulige behandling, således at de postpolioramte er rustet til at blive aktører i deres liv.

Årsagerne til postpolio er komplekse. Den almindelige aldring bidrager. Og for de personer med lammelser helt fra den akutte fase kan der være tale om ekstra slid, fysisk og psykisk. Hertil kommer formentlig et overaktiveret immunsystem, der kan nedbryde nervesystemet.

Symptomerne på postpolio er mangfoldige: muskelsvækkelse, muskelkramper, smerter, træthed, problemer med vejrtrækning, tale, synkning, balance, vandladning, tarmfunktion mv.

Der synes ikke at være kognitive problemer, ud over mulige sekundære nedsættelser som følge af de fysiske symptomer. Fx nedsat koncentration og hukommelse på grund af træthed og smerter.

Derimod vil der ofte være en række emotionelle problemer. For det første kan en forværring eller en tilbagevending af poliosymptomer fremkalde en identitetskrise. Den kan forstærkes af behov for hjælpemidler som kørestol og rollator, der synliggør handicappet.

For det andet kan gammel angst reaktiveres. Børnene blev udsat for hård behandling. Først to til fire uger i isolation på grund af smittefare. Dernæst hospitalsophold i uger eller måneder med meget reduceret kontakt med til forældrene. Nogle hospitaler havde kun en ugentlig besøgstid.

Bogen kommer ikke nærmere ind på, hvad denne adskillelse har betydet for børnene. Måske har de polioramte børn fået tilbudt psykologhjælp som voksne? Mange må have psykiske ar af denne behandling, hvor man kun fokuserede på bevægeapparatet.

Bogen melder klart ud: Polio er her stadig! Det er en brugsbog, fuld af nyttig information for alle, der er ramt af postpolio og for dem, der samarbejder med folk med postpolio.

Af Anne Vibeke Fleischer, Psykolog